

۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

پژوهش‌های نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰

MCI-conf.ir

بررسی تأثیر گزارشگری پایداری بر ارتباطات سیاسی با تأکید بر نوسانات قیمت سهام در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

سولماز صبور*، سعید علی پور**

* دانشجوی کارشناسی ارشد، رشته حسابداری، واحد اردبیل، دانشگاه آزاد اسلامی، اردبیل، ایران

Solmaz.Sabour@gmail.com

** استادیار، گروه حسابداری، واحد اردبیل، دانشگاه آزاد اسلامی، اردبیل، ایران (نویسنده مسئول)

Saeed.alipour@live.com

چکیده:

در مباحث مالی زمانی که سیاستمداران و حکومت داران وارد واحدهای تجاری می‌شوند از عنوانی به نام سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذاری رابطه‌ای استفاده می‌کنند واحدهای تجاری از جمله مدیران مالی تمایل زیادی برای برقراری ارتباط با سیاستمداران دارند این روابط در کوتاه مدت و بلندمدت دارای مزایایی برای شرکت‌ها خواهند بود مانند تخفیف در مالیات وام‌های دریافتی و تسهیلات از مؤسسات اعتباری می‌توان نام برد اما دولت‌ها بر اساس قرار دادن مزایای فوق نسبت به سود یا آورده‌ای که شرکت‌ها در قبال فعالیت‌ها به دست می‌آورند تصحیح می‌شود. این تحقیق، از بعد رویکرد انجام پژوهش از نوع خردگرایانه، از بعد هدف از نوع تحقیقات کاربردی، از بعد ماهیت پژوهش از نوع تحقیقات مروری، از نوع ماهیت داده‌ها از نوع تحقیقات کمی، از لحاظ روش شناخت پژوهش از نوع تحقیقات توصیفی همبستگی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران می‌باشد که پس از حذف محدودیت‌ها ۱۳۸ شرکت به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. بازه زمانی مورد بررسی بین سال‌های ۱۳۹۶ الی ۱۴۰۱ می‌باشد. در مباحث مالی زمانی که سیاستمداران و حکومت داران وارد واحدهای تجاری می‌شوند از عنوانی به نام سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذاری رابطه‌ای استفاده می‌کنند واحدهای تجاری از جمله مدیران مالی تمایل زیادی برای برقراری ارتباط با سیاستمداران دارند. نتایج حاصل از آزمون فرضیه اول پژوهش بیانگر این بین گزارشگری پایداری و ارتباطات سیاسی رابطه معنادار و مستقیم وجود دارد. همچنین نتایج حاصل از آزمون فرضیه دوم پژوهش بیانگر این است نوسانات قیمت سهام بر رابطه بین گزارشگری پایداری و ارتباطات سیاسی تأثیر ندارد.

واژه های کلیدی: گزارشگری پایداری، ارتباطات سیاسی و نوسانات قیمت سهام

مقدمه

امروزه شرایط اقتصادی مملو از ناآگاهی اطلاعات ابهامات گزارش‌های و رقابت‌های ناسالم نیز نقش بسته شده است در این بین نقش مدیران از جمله مدیران مالی بر اساس اهداف و استراتژی‌های موجود از اهمیت بیشتری برخوردار خواهند بود بنابراین یکی از مهم‌ترین عاملی که می‌تواند واحدهای تجاری را از این شرایط حساس نجات دهد اهداف بهینه نیز می‌باشد و تحولات به وجود آمده دستخوش یک سری مسائلی است که بر حسب هدف با قدرت و نفوذ نیز مدیریت می‌شود و این همان مدیریت سیاسی سازمان‌ها می‌باشد مدیریت سیاسی سازمان بیان می‌کند که مدیران در ارتباط با سیاستمداران نوعی کنترل واحدی برای آنان ایجاد می‌نماید و این همان سرمایه‌داری رابطه‌ای می‌شود. نظام‌های اقتصادی و بازارهای مالی منسجم با درک ارتباط سیاسی اندک و تأکیدات سیاسی را زیر پا می‌گذارد مانند عدم شناخت در اطلاعات مالی یا در گزارش‌های حسابداری افراد و نمایندگان سیاسی همواره تلاش دارد که منابع و منافع تحت تملک دولت را افزایش دهند نمایندگان در صورت افزایش منابع نوعی گرایش و نفوذ خود را در بخش‌های خصوصی افزایش می‌دهد همچنین از سوی دیگر تهیه و مهیاسازی اطلاعات برای سیاستمداران هزینه‌هایی را در بردارد ولی این امکان را برای آنان فراهم می‌آورد تا قوانین را وضع نمایند که بتوانند به سهولت و راحتی کنترل بخش‌های خصوصی را در اختیار بگیرد. به طور کلی توسعه پایدار توسعه‌ای است که هم‌زمان سه بعد محیطی، اقتصادی و اجتماعی در آن در نظر گرفته باشد. در گزارشی با عنوان (آینده مشترک ما) در کمیسیون جهانی توسعه و محیط‌زیست مفهوم توسعه پایدار به صورت شناخته شده و عمومی درآمد. در این گزارش توسعه پایدار توسعه‌ای است که نیازهای نسل حاضر را تأمین می‌کند، بدون اینکه توانایی نسل‌های بعدی را در برآورده ساختن نیازهایشان تضعیف کند. با توجه به گزارش برون‌تلند و تعریف آن از توسعه پایدار، برخی مشخصات و اهداف کلیدی توسعه پایدار که غالباً در ادبیات موضوع و اسناد بیان می‌شوند، عبارت‌اند از: برابری درون نسل‌ها، حفاظت از محیط طبیعی، استفاده حداقل از منابع غیرقابل تجدید، بقای اقتصادی و تنوع، جامعه خوداتکا، رفاه فردی و رفع نیازهای اساسی افراد جامعه. قیمت سهام و تغییرات آن، یکی از معیارهای اساسی تصمیم‌گیری برای خرید و فروش سهام است، از این رو شناخت عوامل مؤثر بر آن همواره مورد توجه سرمایه‌گذاران، تحلیلگران و دیگر فعالان بورس است؛ طبق پژوهش‌های متعدد صورت گرفته، مطرح‌ترین این عوامل: عامل بازار، اندازه شرکت، ارزش شرکت، نقدشوندگی و عامل تکانه می‌باشند. از آنجا که سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان دو گروه اصلی استفاده‌کننده‌ی برون‌سازمانی از اطلاعات حسابداری به شمار می‌آیند، یکی از رسالت‌های اصلی گزارشگری مدیریت و سیستم‌های حسابداری، تهیه و ارائه‌ی اطلاعات مربوط، جهت فراهم کردن مبنایی برای تصمیم‌گیری منطقی سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان می‌باشد. بنابراین؛ توجه ویژه به نیازهای اطلاعاتی این افراد، برای ارائه‌دهندگان حائز اهمیت است. برخی از افراد معتقدند که هدف اصلی شرکت‌های سهامی باید به حداکثر رساندن رفاه اجتماعی باشد. با وجود اینکه این هدف والا است؛ اما عملاً امکان‌پذیر نیست و به همین دلیل، گروهی از افراد اعتقاد دارند که هدف شرکت‌های سهامی باید به حداکثر رساندن قیمت سهام باشد. از سوی دیگر، قیمت سهام یکی از اقلامی است که افراد تمایل زیادی به پیش بینی آن دارند.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

در مباحث مالی زمانی که سیاستمداران و حکومت داران وارد واحدهای تجاری می‌شوند از عنوانی به نام سرمایه‌داری و سرمایه‌گذاری رابطه‌ای استفاده می‌کنند واحدهای تجاری از جمله مدیران مالی تمایل زیادی برای برقراری ارتباط با سیاستمداران دارند این روابط در کوتاه‌مدت و بلندمدت دارای مزایایی برای شرکت‌ها خواهند بود مانند تخفیف در مالیات وام‌های دریافتی و تسهیلات از مؤسسات اعتباری می‌توان نام برد اما دولت‌ها بر اساس قرار دادن مزایای فوق نسبت به سود یا آورده‌ای که شرکت‌ها در قبال فعالیت‌ها به دست می‌آورند تصحیح می‌شود این‌گونه بافت‌ها و ارتباطات در اقتصاد جدید به عنوان اقتصاد مبتنی بر ارتباطات نیز گفته می‌شود در کشورهای پیشرفته اغلب این‌گونه روابط بسیار کمتر است زیرا اقتصاد آن‌ها به صورت اقتصاد آزاد محسوب می‌شود (تامرادی و همکاران ۱۳۹۷).

مدیران مالی به لحاظ کنترل محیط واحد تجاری و کمک به تأمین منابع و مواد اولیه روابطی را با سیاستمداران برقرار می‌کنند توضیح و پیش‌آمدهای سیاسی به صورت یکسان اتفاق نمی‌افتد زیرا گاهی برخی از شرکت‌ها به دلیل موقعیت‌های اقتصادی و تولید برخی از کالاهای اساسی وارد شرکت می‌شود و با نفوذ نمایندگان دولتی این‌گونه واحدهای تجاری را اداره می‌نمایند وجود روابط سیاسی در شرکت‌ها به عنوان شروع بازی‌های سیاسی نیز می‌باشد زیرا حذف چنین ارتباطاتی وجود ندارد و هر لحظه احتمال دارد سیاستمداران با شیوه‌ای وارد آن بشوند این‌گونه روابط می‌تواند تأثیرات مستقیمی به عهده شرکت و عملکرد مدیران خواهد داشت پژوهش و تسهیل در برخی از منابع شرکت‌ها یکی از شیوه‌هایی است که در اکثر دولت‌ها از آن استفاده می‌نمایند (حسینی و همکاران ۱۳۹۵).

از نگاهی دیگر، ارتباطات سیاسی به عنوان متغیر وابسته از نگاه گزارشگری پایداری به عنوان متغیر مستقل مورد مطالعه قرار می‌گیرد. پایداری، بر اساس نخستین و شناخته‌شده‌ترین تعریفی که از آن شده عبارت است از «رفع نیازهای حال حاضر بدون به خطر انداختن توانایی نسل‌های آینده برای رفع نیازهای خود». توجه به آینده در کانون رابطه قراردادی بین شرکت و ذی‌نفعان قرار می‌گیرد. آینده نیز از طریق پایداری مشهود می‌شود. پایداری، هم در مباحث جهانی‌سازی و هم در مباحث عملکرد شرکت، مطرح است. پایداری موضوع بحث‌برانگیزی است که تعاریف متفاوتی برای آن بیان شده است. در کلی‌ترین تعاریف درباره پایداری، به اثر یک اقدام فعلی بر گزینه‌های موجود در آینده اشاره می‌شود. اگر منابع در زمان فعلی استفاده شود و این منابع برای استفاده در آینده بیش از این در دسترس نباشد، این نگرانی وجود دارد که آیا مقدار این منابع محدود هستند یا خیر (اختر شناس و همکاران ۱۳۹۹).

با توجه به تغییرات محیط تجاری و سازمان‌ها در سده جاری، عمده توجه به مزیت‌های رقابتی شرکت‌ها تمرکز یافته است و کمتر به نگرش توسعه پایدار پرداخته می‌شود. معیارهای توسعه پایدار در اقتصاد جدید، بسیار متفاوت از معیارهای مالی متداول با تأکید بر سهامداران و یا ذی‌نفعان است و علاوه بر توجه به ارتباط بین شرکت‌ها و سهامداران، به ابعاد اجتماعی و محیطی فعالیت شرکت و آثار آن در آینده نیز تأکید دارد. به‌طور کلی، در نگرش توسعه پایدار، توجه هم‌زمان به سه بعد عملکرد اقتصادی، اجتماعی و محیطی مورد نظر است (برزگر و غفاری ۱۳۸۷).

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

امروزه یکی از بحث برانگیزترین مسائل در حوزه حسابداری و مدیریت مالی نوسانات قیمت سهام می‌باشد. از این رو بررسی عوامل مؤثر بر نوسان قیمت‌ها و بازدهی حاصل از آن می‌تواند کل اقتصاد را تحت تأثیر قرار دهد. نوسانات قیمت سهام به عنوان شاخصی برای میزان کنترل و شناسایی ریسک بازارهای مالی در نظر گرفته می‌شود و از سویی دیگر تحلیل گران مالی و سرمایه‌گذاران برای پیش‌بینی روند توسعه یک سهم یا آسیب‌پذیری آن از معیارهای نوسانات قیمت سهام استفاده می‌کنند. در بازارهای سرمایه‌ای در صورتی که حد بین عرضه و تقاضای یک سهم بیشتر باشد سهام شناور یا به عبارتی دیگر سفته‌بازی اتفاق خواهد افتاد و نوسان قیمت به شدت سیر صعودی به خود خواهد گرفت و متخصصان بازار بورس برای کنترل چنین نوسانی دامنه قیمت‌ها را محدود می‌کنند (موسوی شیری و همکاران ۱۳۹۷). پاشا چلندر (۱۴۰۱) در تحقیقی به بررسی رابطه بین ارتباطات سیاسی، اندازه و محافظه کاری در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. در این پژوهش سه فرضیه تدوین از بین شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی بازه این پژوهش دوره ۵ ساله (۱۳۹۸-۱۳۹۴) است. پژوهش از حیث هدف کاربردی و از حیث روش توصیفی-همبستگی قلمداد می‌شود. در پژوهش نشان داده شده که به احتمال فراوان عدم ثبات سیاسی شرایط منحصر به فردی به وجود آورد که در آن اثرات منفی روابط سیاسی بسیار بیشتر از مزایای بالقوه چنین ارتباطی بود. با این وجود، همین عامل، یعنی عدم ثبات سیاسی، به طور ضد و نقیض یک زمین بازی و هموار برای تمام شرکت‌ها فراهم می‌آورد. جامعی و لطفی جو (۱۴۰۰) در تحقیقی به بررسی تأثیر ارتباطات سیاسی بر اظهار نظر حسابرس با تأکید بر ویژگی‌های بازار شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. به منظور دستیابی به هدف پژوهش، تعداد ۱۷۴ شرکت از میان شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۰ به روش نمونه‌گیری حذف سیستماتیک انتخاب و در مجموع ۱۲۱۸ (سال-شرکت) برای انجام تحلیل در نظر گرفته شدند. به منظور بررسی روابط بین متغیرها از مدل رگرسیون لجستیک نیز برای آزمون فرضیه‌ها از روش داده‌های ترکیبی استفاده شد. برای محاسبه ویژگی‌های بازار، از چهار معیار مالکیت غیردولتی، سرمایه‌گذاران نهادی، مالکیت مدیریتی و مجازات‌های سخت‌گیرانه استفاده گردیده است. یافته‌های پژوهش نشان داد که ارتباطات سیاسی بر اظهار نظر حسابرس، تأثیر منفی دارد. احتمال صدور گزارش مطلوب توسط حسابرسان در شرکت‌های غیردولتی، بیشتر از شرکت‌های دولتی است. وجود سهامداران نهادی تأثیر ارتباطات سیاسی بر اظهار نظر حسابرس را تضعیف می‌کند و مالکیت مدیریتی نیز تأثیر ارتباطات سیاسی بر اظهار نظر حسابرس را تضعیف می‌کند لکن در صورت وجود مجازات‌های سخت‌گیرانه ارتباطات سیاسی بر اظهار نظر حسابرس، تأثیر معناداری ندارد. اخترشناس و همکاران (۱۳۹۹) در تحقیقی به بررسی تدوین مدلی برای تبیین عوامل مؤثر بر پایداری شرکتی از طریق روش ترکیبی اکتشافی پرداختند. در بخش کیفی پژوهش، به کمک مصاحبه با متخصصین و صاحب‌نظران با روش نمونه‌گیری گلوله برفی و براساس تحلیل برآمده از مصاحبه‌ها، مدلی برای عوامل مؤثر بر پایداری شرکتی ارائه شد. در بخش کمی، به منظور سنجش اعتبار مدل ارائه شده، با استفاده از پرسشنامه، نظرات متخصصین و صاحب‌نظران دریافت و با استفاده از آزمون تک نمونه‌ای و آنالیز واریانس یک طرفه تجزیه و تحلیل گردید. همچنین به منظور تعیین بار علمی شاخص‌های هر t یک از مؤلفه‌ها از تحلیل عاملی تأییدی استفاده گردید. نتایج پژوهش نشان داد که ۴ بعد شامل، ویژگی‌های شرکت، عوامل مدیریتی، عوامل بازار و عوامل کلان، ۹ مؤلفه شامل، ویژگی‌های ساختاری، ویژگی‌های عملکردی، سطح فردی، سطح سازمانی، بازار سرمایه، عوامل تجاری، عوامل اقتصادی، عوامل اجتماعی و عوامل سیاسی و ۶۰ شاخص بر پایداری شرکتی مؤثر هستند. علاوه بر تأیید بسیاری از عوامل شناسایی شده در پژوهش‌های پیشین، عوامل نوینی همچون فرهنگ جامعه، سیاست حاکم بر کشور، پایداری

The banner features a central title in Persian: "چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه" (Challenges and Successes of New Managers in Corporate Governance and Industrial Management). Above the title, it says "نخستین کنفرانس ملی" (First National Conference). Logos for ISC (Iranian Society of Corporate Governance) and the Ministry of Economic Affairs and Finance are visible. The date "زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰" (Date: 1402/07/20) and the website "MCII-conf.ir" are also present. The banner includes images of a person at a desk with calculators and a clock.

به اخلاق، الزامات قانونی، شهرت اجتماعی شرکت، سرمایه فکری و رقابت بازار محصول به‌عنوان عوامل مؤثر بر پایداری شرکتی شناسایی شده‌اند. توتانان و همکاران (۲۰۲۲) در تحقیقی به بررسی تأثیر گزارشگری پایداری بر ارتباطات سیاسی با تأکید بر نوسانات قیمت سهام در شرکت‌های ایتالیایی پرداختند. در این پژوهش از اطلاعات مالی و ترازنامه ای ۱۸۰۰ شرکت برای بازه زمانی بین ۲۰۰۹ الی ۲۰۱۹ مورد جمع‌آوری قرار گرفته شده است. برای آزمون فرضیات پژوهش از روش رگرسیون خطی استفاده شده است. نتایج بیانگر این است که گزارشگری پایداری بر ارتباطات سیاسی تأثیر مستقیم و معناداری دارد. همچنین نوسانات قیمت سهام رابطه بین گزارشگری پایداری و ارتباطات سیاسی مورد اثر قرار می‌دهد. ناسیت (۲۰۲۱) در تحقیقی به بررسی اثر ترکیب هیئت‌مدیره بر عملکرد پایداری شرکتی در ۳۶۲ شرکت از ۴۶ کشور مختلف (فرانسه، آلمان و ژاپن) در بازه زمانی بین ۲۰۱۳ الی ۲۰۱۸ استفاده کرده است. برای آزمون فرضیات پژوهش از روش رگرسیون خطی استفاده شده است. نتایج بیانگر این است که در شرکت‌هایی که تنوع بیشتری در هیئت‌مدیره دارند و بین نقش رئیس هیئت‌مدیره و مدیرعامل دوگانگی وجود دارد، عملکرد پایداری شرکتی بالاتر است. همچنین یافته‌ها نشان داد بین استقلال اعضای هیئت‌مدیره و عملکرد پایداری شرکتی رابطه منفی و معنادار وجود دارد. لی و همکاران (۲۰۲۰) در تحقیقی به بررسی تأثیر نفوذپذیری مدیرعامل بر رابطه بین ارتباطات سیاسی و آگاهی بخشی قیمت سهام در شرکت‌های چینی را مورد بررسی قرار دادند. در این پژوهش از اطلاعات مالی و ترازنامه ای ۴۵۶۹ سال - شرکت برای بازه زمانی بین ۲۰۰۷ الی ۲۰۱۶ مورد جمع‌آوری قرار گرفته شده است. برای آزمون فرضیات پژوهش از روش حداقل مربعات تعمیم یافته استفاده شده است. نتایج بیانگر این است که بین ارتباطات سیاسی و آگاهی بخشی قیمت سهام رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و از طرفی دیگر نفوذپذیری مدیرعامل رابطه بین ارتباطات سیاسی و آگاهی بخشی قیمت سهام را مورد تعدیل قرار می‌دهد به عبارتی دیگر با وجود نفوذ مدیرعامل ارتباطات سیاسی افزایش یافته و باعث خواهد شد تا آگاهی بخشی قیمت سهام ارتقا پیدا کند.

فرضیه های پژوهش

این پژوهش دارای دو فرضیه به شرح زیر می باشد:

- ۱) بین گزارشگری پایداری و ارتباطات سیاسی رابطه‌ای وجود دارد.
- ۲) نوسانات قیمت سهام بر رابطه بین گزارشگری پایداری و ارتباطات سیاسی تأثیر دارد.

روش پژوهش

این تحقیق، از بعد رویکرد انجام پژوهش از نوع خردگرایانه، از بعد هدف از نوع تحقیقات کاربردی، از بعد ماهیت پژوهش از نوع تحقیقات مروری، از نوع ماهیت داده‌ها از نوع تحقیقات کمی، از لحاظ روش شناخت پژوهش از نوع تحقیقات توصیفی همبستگی، از بعد نوع استدلال از نوع قیاسی و استقرایی، از بعد زمان جزو تحقیقات گذشته‌نگر، از بعد طول مدت‌زمان انجام پژوهش از نوع تحقیقات مقطعی، و از لحاظ

روش جمع‌آوری اطلاعات از نوع تحقیقات کتابخانه‌ای و میدانی و همچنین از بعد روش تحلیل داده‌ها از نوع تحقیقات تحلیل محتوا مبتنی بر روش‌های آماری می‌باشد. جامعه آماری این موضوع براساس قلمرو مکانی برگرفته از کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران می‌باشد که برای بازه زمانی تعریف شده از سال‌های بین ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۱ در نظر گرفته شده است. همچنین جهت تعیین نمونه آماری از طریق روش غربالگری و با لحاظ کردن شرایطهای ذیل نیز انتخاب خواهد شد:

- ۱- تا پایان اسفندماه سال ۱۳۹۵ در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته نشده باشند.
  - ۲- شرکت‌های سرمایه‌گذاری، هلدینگ، واسطه‌گری مالی، بیمه و بانک نباشند.
  - ۳- سال مالی شرکت منتهی به ۲۹ اسفندماه نباشد.
  - ۴- داده‌های موردنیاز این تحقیق در خصوص آن‌ها در دسترس نباشند.
- بر این اساس پس از حذف محدودیت‌ها ۱۳۸ شرکت به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند.

تعاریف عملیاتی متغیرهای پژوهش و نحوه اندازه‌گیری آن‌ها

ارتباطات سیاسی

درصد مالکیت مستقیم یا غیرمستقیم دولت و نهادهای دولتی، در صورتی که در شرکت بیش از ۲۰ درصد باشد، مقدار این متغیر برابر ۱ در غیراین صورت صفر در نظر گرفته می‌شود که در مطالعاتی همچون صالحی نیا و تامرادی (۱۳۹۸) مورد استفاده قرار گرفته شده است.

گزارشگری پایداری

مفهوم پایداری مفهومی چندبعدی است که نمی‌توان آن را به راحتی و به طور مستقیم اندازه‌گیری کرد. این مفهوم نیازمند مجموعه‌ای از شاخص‌ها است که بتوان به وسیله آن برای ارزیابی عملکرد شرکت‌ها در رابطه با هر یک از ابعاد مختلف پایداری (اجتماعی، زیست‌محیطی و اقتصادی) استفاده کرد. یکی از شاخص‌هایی که امروزه برای اندازه‌گیری پایداری شرکت‌ها (در تمامی ابعاد اجتماعی، زیست‌محیطی و اقتصادی) از آن استفاده می‌شود، بنابراین در این پژوهش برای اندازه‌گیری گزارشگری پایداری از پیروی از پژوهش ضیا و همکاران (۱۳۹۹) استفاده شده است. این چک لیست شامل مجموعه‌ای از چند مؤلفه می‌باشد که هر مؤلفه شامل چند شاخص در حوزه مسئولیت‌پذیری اجتماعی، زیست‌محیطی و اقتصادی شرکت بوده و امتیاز هر یک از شاخص‌ها برابر با عدد یک می‌باشد. پس از بررسی چک لیست فوق در ارتباط با سال - شرکت‌های مورد بررسی، در نهایت تعداد شاخص‌های افشاء شده توسط شرکت (مجموعه اقدامات انجام شده و افشاء شده در حوزه مسئولیت‌پذیری اجتماعی) بر کل تعداد شاخص‌های موجود در چک لیست تقسیم شده و در نهایت امتیاز شرکت در زمینه گزارشگری پایداری به عنوان یک کمیت نسبی مطابق محاسبه شده است.

$$\text{گزارشگری پایداری} = \frac{\text{تعداد اقلام افشا شده}}{\text{تعداد کل اقلام قابل افشا}}$$

چک لیست به صورت زیر تعریف شده است. در شرکت‌هایی که از ایزو ۱۴۰۰۱ بهره گرفته‌اند این چک لیست بر پایه مستندات شرکت قابل استخراج بوده و در سایر شرکت‌ها باید با همکاری کارشناسان ذی‌ربط احراز هر یک از موارد مورد بررسی و امتیازدهی گردد:

نگاره (۱) - چک لیست ارزیابی گزارشگری پایداری

مولفه	مولفه شاخص‌ها (اقدامات قابل انجام در حوزه مسئولیت اجتماعی)
اجتماعی	سرمایه‌گذاری اجتماعی، حمایت از فعالیت‌های جامعه، هدایا و خدمات خیریه، اقدامات قانونی/دعای و حقوقی، فعالیت‌های مذهبی/فرهنگی
زیست‌محیطی	کنترل آلودگی، جلوگیری از خسارات زیست‌محیطی، بازیافت یا جلوگیری از ضایعات، حفظ منابع طبیعی، پژوهش و توسعه، سیاست زیست‌محیطی
اقتصادی	توسعه محصول/سهم بازار، کیفیت محصول، توقف تولید و سایر محصولات و خدمات، تعداد کارکنان، حقوق ماهانه/پاداش نقدی، سهام تحت تملک کارکنان، بازنشستگی و مزایای پایان خدمت، سلامتی و ایمنی در محیط کار، برنامه‌های آموزش و توسعه کارکنان، ورزشی و رفاهی، وام یا بیمه کارکنان

نوسانات قیمت سهام

نوسانات قیمت سهام، متغیر تعدیلی پژوهش حاضر می‌باشد. برای اندازه‌گیری نوسانات قیمت سهام از تفاضل قیمت سهام در سال جاری با قیمت سهام در سال قبل تقسیم بر قیمت سهام سال قبل استفاده شده است. از این مدل در مطالعات آقاجانی و اوحدی (۱۳۹۴) استفاده شده است.

قیمت سهام در سال قبل - قیمت سهام در سال جاری

نوسانات قیمت سهام =

قیمت سهام در سال قبل

متغیرهای کنترلی

اهرم مالی (LEV)

که از طریق نسبت کل بدهی‌ها به ارزش دفتری کل دارایی‌ها اندازه‌گیری می‌رود.

$$Lev = \frac{TL}{TA}$$

TL: مجموع کل بدهی شرکت

TA: مجموع کل دارایی های شرکت

نسبت جریان وجوه نقد عملیاتی (FC)

از طریق تقسیم جریان وجوه نقد عملیاتی بر کل دارایی های شرکت به دست می آید.

$$\text{نسبت جریان وجوه نقد عملیاتی} = \frac{\text{جریان وجوه نقد عملیاتی}}{\text{کل دارایی های شرکت}}$$

عمر شرکت (AGE)

از طریق لگاریتم طبیعی تعداد سال های تأسیس شرکت تا سال جاری به دست می آید.

مدل تحلیلی تحقیق

مدل عملیاتی پژوهش توتانان و همکاران¹ (۲۰۲۲) به صورت زیر تبیین گردیده شده است:

فرضیه اول

$$GOCO_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 SGR_{i,t} + \beta_2 LEV_{it} + \beta_3 CFC_{it} + \beta_4 AGE_{it} + \epsilon_{it}$$

فرضیه دوم

$$GOCO_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 SGR_{i,t} + \beta_2 SPF_{it} + \beta_3 (SGR_{it} + \beta_3 SPF_{it}) + \beta_4 LEV_{it} + \beta_5 CFC_{it} + \beta_6 AGE_{it} + \epsilon_{it}$$

در معادله رگرسیون فوق:

GOCO: ارتباطات سیاسی

SGR_i: گزارشگری پایداری

SPF: نوسانات قیمت سهام

LEV: اهرم مالی

CFC: نسبت جریان وجوه نقد عملیاتی

AGE: عمر شرکت

β₀: مقدار ثابت

¹ Chalarce Totanan and Mohammad Iqbal Bakry and Nurlaela Mapparessa

ضرایب متغیرها: $\beta_1, \beta_2, \beta_3, \beta_4, \beta_5$

ε_{it} : جزء خطای مدل رگرسیون

یافته های پژوهش

آمار توصیفی

نگاره (۲) - آمار توصیفی متغیرهای تحقیق

نام متغیر	نماد متغیر	میانگین	میانه	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی	مینیمم	ماکزیمم
گزارشگری پایداری	SGR	۱/۷۲۱۷۳۹	۲/۰۰۰۰	۱/۴۲۸۸۰۱	۱/۹۸۴۶۷۷	۰/۴۶۳۶۱۱	۰/۰۰۰۰	۴/۰۰۰۰
نوسانات قیمت سهام	SPF	۰/۰۳۸۸۱۱	۰/۰۲۷۴۷۱	۰/۰۳۶۷۶۹	۶/۱۶۵۶۱۹	۱/۷۵۲۳۳۹	۰/۰۰۰۳۱۲	۰/۱۷۰۰۸۸
اهرم مالی	LEV	۰/۵۳۸۳۱۶	۰/۵۲۷۴۸۳	۰/۲۴۴۷۷۱	۴/۳۵۲۷۷۶	۰/۶۰۷۹۴۲	۰/۰۲۵۴۳۰	۱/۸۲۴۵۱۲
جریان نقد عملیاتی	CFO	۰/۰۴۸۳۸۷	۰/۰۲۸۸۶۹	۰/۰۶۶۶۲۸	۳۴/۶۰۳۶۲	۴/۶۴۹۵۲۱	-۰/۰۰۱۸۸۵	۰/۶۶۷۲۹۱
عمر شرکت	AGE	۳/۱۳۲۷۵۸	۳/۱۳۱۹۳۹	۰/۰۰۴۵۶۹	۱/۸۱۸۹۴۲	۰/۰۷۳۴۳۲	۳/۱۲۳۸۵۲	۳/۱۴۱۱۳۶

نگاره (۳) - آمار توصیفی متغیرهای کیفی تحقیق

درصد فراوانی	فراوانی	ارتباطات سیاسی
۶۱/۷۴	۴۲۶	دارا بودن ۲۰ درصد مالکیت سهام در اختیار دولت یا نهاد دولتی
۳۸/۲۶	۲۶۴	دارا نبودن ۲۰ درصد مالکیت سهام در اختیار دولت یا نهاد دولتی
۱۰۰/۰	۶۹۰	جمع

در نگاره (۲) آماره های توصیفی مربوط به متغیرهای کیفی پژوهش نشان داده شده است. با توجه به اطلاعات بدست آمده در نگاره (۲)، ۶۱/۷۴ درصد به عنوان ارتباطات سیاسی در شرکت وجود داشته است و ۳۸/۲۶ درصد ارتباطات سیاسی در شرکت اتفاق نیفتاده است.

۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

آزمون‌های فروض کلاسیک رگسیون

مانایی (ایستایی) متغیرها

نگاره (۴) - آزمون مانایی

آزمون لوین، لین و چو			متغیر	
نتیجه	سطح معنی داری	مقدار آماره		
مانایی بر قرار است	۰/۰۰۰	-۳/۱۰۶۴	GOCO	ارتباطات سیاسی
مانایی بر قرار است	۰/۰۰۰	-۴۳/۷۷۹۸	SGR	گزارشگری پایداری
مانایی بر قرار است	۰/۰۰۰	-۱۶/۵۵۴۶	SPF	نوسانات قیمت سهام
مانایی بر قرار است	۰/۰۰۰	-۴۹/۱۵۲۱	LEV	اهرم مالی
مانایی بر قرار است	۰/۰۰۰	-۱۵/۱۷۶۰	CFO	جریان نقد عملیاتی
مانایی بر قرار است	۰/۰۰۰	-۴/۰۷۹۳	AGE	عمر شرکت
مانایی بر قرار است	۰/۰۰۰	-۸۱/۲۶۵۵	SPF* (SGR)	(نوسانات قیمت سهام* گزارشگری پایداری)

در این پژوهش از آزمون‌های لوین، لین و چو و فیلیپس پرون برای آزمون مانایی متغیرها استفاده شده است. با توجه به اینکه سطح معنی داری بدست آمده برای آزمون لوین لین و چو برای همه متغیرها کمتر از سطح خطای ۰.۰۵ می باشد، همچنین چون مقدار آماره بیشتر از ۲ می باشد می توان نتیجه گرفت که متغیرهای پژوهش در سطح مانا می باشند. بنابراین این با توجه به مانا بودن متغیرها در تحلیل رگرسیون مشکل ایجاد شدن رگرسیون کاذب و جود نخواهد داشت (نگاره (۴)).

آزمون عدم هم خطی متغیرهای مستقل

نگاره (۵) - عدم هم خطی متغیرهای مستقل

نماد	متغیرهای مستقل	ضریب تورم واریانس
SGR	گزارشگری پایداری	۱/۰۰۰۱۸۶
SPF	نوسانات قیمت سهام	۱/۰۰۰۹۶۸۴

LEV	اهرم مالی	۱/۰۴۰۱۱۰
CFO	جریان نقد عملیاتی	۱/۰۴۲۵۹۹
AGE	عمر شرکت	۱/۰۰۷۷۲۴

فرض دیگر رگرسیون چند متغیره عدم وجود هم خطی بین متغیرهای مستقل می باشد. شاخصی که برای بررسی همخطی استفاده می شود عبارت است از شاخص ضریب تورم واریانس (VIF) می باشد. به عنوان یک قاعده تجربی، هرچه مقدار ضریب تورم واریانس از عدد ۵ بیشتر باشد، (عدد بزرگتر از ۲۰ نشان دهنده همخطی شدید می باشد) میزان هم خطی نیز افزایش می یابد در نتیجه مدل رگرسیون را برای پیش بینی نامنا سب جلوه می دهد. چون ضریب تورم واریانس (VIF) کمتر از ۱۵ است پس نشاندهنده این است که مدل رگرسیونی مدل مناسبی است. با توجه به نگاره (۵) مقدار ضریب تورم واریانس برای متغیرهای مستقل مقدار مناسبی است.

آزمون همسانی واریانس

نگاره (۶) - مفروضات کلاسیک رگرسیون

آزمون همسانی واریانس: بروش پاگان گادفری			
مدل ۱	۰/۳۴	۰/۸۴۴۶	همسانی واریانس
مدل ۲	۱/۴۰	۰/۲۱۱۵	همسانی واریانس

از مفروضات دیگر رگرسیون خطی، یکسان بودن واریانس جملات خطا در دوره های مختلف است. نقض این فرض، مشکلی به نام ناهمسانی واریانس ایجاد می کند. فرض واریانس همسانی نتیجه مستقیم فرض نرمال بودن توزیع متغیر وابسته است. واریانس ناهمسانی به معنای تغییر مقدار واریانس قسمت تصادفی مدل در طول مشاهده نمونه است. آزمون های مختلفی برای تشخیص ناهمسانی واریانس وجود دارد که در این پژوهش برای آزمون ناهمسانی واریانس از آزمون بروش پاگان گادفری استفاده شده است. فرض صفر این آزمون ها دلالت بر همسانی واریانس دارد. با توجه به اینکه سطح معناداری این آزمون در نگاره (۶) برای مدل های پژوهش بیشتر از سطح خطای ۰.۰۵ می باشد، بنابراین نتیجه می شود که فرض صفر این آزمون تأیید می شود به عبارتی مشکل ناهمسانی واریانس در مدل وجود ندارد. همچنین مقدار آماره چون کمتر از ۲ می باشد نتیجه می شود که فرض صفر تأیید می شود و در مدل ناهمسانی واریانس وجود ندارد.

برآورد مدل ۱

۱) بین گزارشگری پایداری و ارتباطات سیاسی رابطه ای وجود دارد.

نگاره (۷) - ضرایب متغیرها و آزمون معنی داری ضرایب

$GOCO_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 SGR_{i,t} + \beta_2 LEV_{it} + \beta_3 CFO_{it} + \beta_4 AGE_{it} + \epsilon_{it}$					
متغیر وابسته		ارتباطات سیاسی = GOCO			
متغیرهای تحقیق	نماد	مقدار ضریب	آماره Z	سطح معنی داری	سطح خطا
ضریب ثابت	C	۱۱۷/۶۱۲۳	۲/۴۳۵۰۵۴	۰/۰۱۴۹	۴۸/۲۹۹۶
گزارشگری پایداری	SGR	۱/۵۷۲۸۱۹	۱۳/۹۷۷۹۸	۰/۰۰۰۰	۰/۱۱۲۵
عمر شرکت	AGE	-۳۷/۵۹۴۳۴	-۲/۴۳۸۷۱۷	۰/۰۱۴۷	۱۵/۴۱۵
جریان نقد عملیاتی	CFO	۵/۳۰۹۹۸۲	۲/۶۱۸۷۰۶	۰/۰۰۸۸	۲/۰۲۷۷
اهرم مالی	LEV	-۰/۴۳۳۲۱۰	-۱/۵۳۶۲۶۰	۰/۱۲۴۵	۰/۲۸۱۹
آماره هاسمر-لمشو			۱۲/۰۴		
سطح معنی داری هاسمر لمشو			۰/۰۷۸۷		
آماره LR			۲۳/۹۰		
سطح معنی داری LR			۰/۰۰۰۰		
R^2 مک فادن			۰/۳۹		

برای بررسی معنی داری کل مدل از آزمون نسبت درستنمایی (LR) استفاده می شود. با توجه به اینکه سطح معنی داری بدست آمده برای این آزمون برابر (۰/۰۰۰) و کمتر از ۰/۰۵ و چون مقدار آماره برابر (۲۳/۹۰) و بیشتر از ۲ می باشد، بنابراین نتیجه می شود که کل مدل معنی دار می باشد. به منظور بررسی برازش مدل برآورد شده بالا از آزمون هاسمر-لمشو استفاده شده با توجه به اینکه سطح معنی داری آماره آزمون هاسمر-لمشو بزرگتر از ۰/۰۵ است، بنابراین نتیجه می شود که مدل برآورد شده از برازش مناسب برخوردار است (سطح معنی داری بزرگتر از ۰/۰۵ در آماره هاسمر لمشو نشان دهنده مناسب بودن برازش مدل می باشد). آماره R^2 مک فادن برای مدل ۰/۳۹ می باشد. بر اساس آماره R^2 مک فادن که نیکویی برازش مدل را اندازه گیری می نماید (هر چه این شاخص نزدیک به یک باشد، میزان تطابق مدل با واقعیت بیشتر بوده و به عبارتی نیکویی برازش بیشتر است و بالعکس هر چه مقدار شاخص به صفر نزدیک تر باشد نیکویی برازش کمتر خواهد بود) می توان نتیجه گرفت که مدل دارای برازش مناسبی می باشد. (نگاره (۷)). برای بررسی فرضیه پژوهش با استفاده از اطلاعات نگاره (۷) می توان گفت: با توجه به سطح معنی داری ضریب این متغیر برابر ۰/۰۰۰۰ که کمتر از سطح خطای ۰/۰۵ می باشد و همچنین مقدار آماره Z برابر ۱۳/۹۷۷۹۸ می باشد و ضریب متغیر مثبت می باشد پس نتیجه می شود که بین گزارشگری پایداری و ارتباطات سیاسی رابطه معنادار و مستقیم وجود دارد. مقدار ضریب اهرم مالی (LEV) برابر ۰/۴۳۳۲۱۰- می باشد. با توجه به سطح معنی داری ضریب این متغیر که بیشتر از سطح خطای ۰/۰۵ می باشد، نتیجه می شود که بین اهرم مالی و ارتباطات سیاسی رابطه معکوس

و معناداری وجود ندارد. مقدار ضریب جریان نقد عملیاتی (CFO) برابر ۵/۳۰۹۹۸۲ می باشد. با توجه به سطح معنی داری ضریب این متغیر که کمتر از سطح خطای ۰.۰۵ می باشد، نتیجه می شود که بین جریان نقد عملیاتی و ارتباطات سیاسی رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد. مقدار ضریب عمر شرکت (AGE) برابر ۳۷/۵۹۴۳۴- می باشد. با توجه به سطح معنی داری ضریب این متغیر که کمتر از سطح خطای ۰.۰۵ می باشد، نتیجه می شود که بین عمر شرکت و ارتباطات سیاسی رابطه معکوس و معناداری وجود دارد. بنابراین با توجه مطالب گفته شده نتیجه می شود که فرضیه پژوهش یعنی " بین گزار شگری پایداری و ارتباطات سیاسی رابطه ای وجود دارد." با اطمینان ۹۵ درصد مورد تایید قرار می گیرد.

برآورد مدل مدل ۲

(۲) نوسانات قیمت سهام بر رابطه بین گزار شگری پایداری و ارتباطات سیاسی تاثیر دارد.

نگاره (۸) - ضرایب متغیر ها و آزمون معنی داری ضرایب

$GOCO_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 SGR_{i,t} + \beta_2 SPF_{it} + \beta_3(SGR_{it} + \beta_3 SPF_{it}) + \beta_4 Growth_{it} + \beta_5 CR_{it} + \beta_6 LEV_{it} + \epsilon_{it}$					
متغیر وابسته		GOCO = ارتباطات سیاسی			
متغیرهای تحقیق	نماد	مقدار ضریب	آماره Z	سطح معنی داری	سطح خطا
ضریب ثابت	C	۱۱۹/۳۱۶۳	۲/۴۶۱۱۸۴	۰/۰۱۳۸	
گزارشگری پایداری	SGR	۱/۵۷۰۴۹۵	۱۳/۸۳۶۲۲	۰/۰۰۰۰	
نوسانات قیمت سهام	SPF	۲/۸۵۶۶۱۵	۱/۱۳۳۲۰۶	۰/۲۵۷۱	
گزارشگری پایداری * نوسانات قیمت سهام	SPF*SGR	-۰/۷۲۴۰۶۰	-۰/۷۳۳۴۷۹	۰/۴۶۳۳	
عمر شرکت	AGE	-۳۸/۱۵۷۵۳	-۲/۴۶۵۸۱۳	۰/۰۱۳۷	
اهرم مالی	LEV	۵/۲۴۴۸۲۸	۲/۵۶۵۳۵۳	۰/۰۱۰۳	
جریان نقد عملیاتی	CFO	-۰/۴۱۴۴۰۷	-۱/۴۶۲۲۶۴	۰/۱۴۳۷	
آماره هاسمر - لمشو		۵/۷۱۰			
سطح معنی داری هاسمر لمشو		۰/۶۷۹۶			
آماره LR		۲۴/۰۴			
سطح معنی داری LR		۰/۰۰۰۰			

۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰

MCII-conf.ir

R^2 مک فادن	۰/۴۰
---------------	------

برای بررسی معنی داری کل مدل از آزمون نسبت درستنمایی (LR) استفاده می شود. با توجه به اینکه سطح معنی داری بدست آمده برای این آزمون برابر (۰/۰۰۰) و کمتر از ۰/۰۵ و چون مقدار آماره برابر (۲۴/۰۴) و بیشتر از ۲ می باشد، بنابراین نتیجه می شود که کل مدل معنی دار می باشد. به منظور بررسی برازش مدل برآورد شده بالا از آزمون هاسمر-لمشو استفاده شده با توجه به اینکه سطح معنی داری آماره آزمون هاسمر-لمشو بزرگتر از ۰/۰۵ است، بنابراین نتیجه می شود که مدل برآورد شده از برازش مناسبی برخوردار است (سطح معنی داری بزرگتر از ۰/۰۵ در آماره هاسمر لمشو نشان دهنده مناسب بودن برازش مدل می باشد). آماره R^2 مک فادن برای مدل ۰/۴۰ می باشد. بر اساس آماره R^2 مک فادن که نیکویی برازش مدل را اندازه گیری می نماید (هر چه این شاخص نزدیک به یک باشد، میزان تطابق مدل با واقعیت بیشتر بوده و به عبارتی نیکویی برازش بیشتر است و بالعکس هر چه مقدار شاخص به صفر نزدیک تر باشد نیکویی برازش کمتر خواهد بود) می توان نتیجه گرفت که مدل دارای برازش مناسبی می باشد. (نگاره (۸)). برای بررسی فرضیه پژوهش با استفاده از اطلاعات نگاره (۸) می توان گفت: با توجه به سطح معنی داری ضریب متغیر تعاملی (SGR*SPF) برابر ۰/۴۶۳۳ که بیشتر از سطح خطای ۰/۰۵ می باشد و همچنین مقدار آماره Z برابر ۰/۷۳۳۴۷۹- می باشد پس نتیجه می شود که نوسانات قیمت سهام بر رابطه بین گزار شگری پایداری و ارتباطات سیاسی تاثیر ندارد. مقدار ضریب اهرم مالی (LEV) برابر ۰/۴۱۴۴۰۷- می باشد. با توجه به سطح معنی داری ضریب این متغیر که بیشتر از سطح خطای ۰/۰۵ می باشد، نتیجه می شود که بین اهرم مالی و ارتباطات سیاسی رابطه معکوس و معناداری وجود ندارد. مقدار ضریب جریان نقد عملیاتی (CFO) برابر ۰/۲۴۴۸۲۸ می باشد. با توجه به سطح معنی داری ضریب این متغیر که کمتر از سطح خطای ۰/۰۵ می باشد، نتیجه می شود که بین جریان نقد عملیاتی و ارتباطات سیاسی رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد. مقدار ضریب عمر شرکت (AGE) برابر ۰/۳۸۱۵۷۵۳- می باشد. با توجه به سطح معنی داری ضریب این متغیر که کمتر از سطح خطای ۰/۰۵ می باشد، نتیجه می شود که بین عمر شرکت و ارتباطات سیاسی رابطه معکوس و معناداری وجود دارد. بنابراین با توجه مطالب گفته شده نتیجه می شود که فرضیه پژوهش یعنی "نوسانات قیمت سهام بر رابطه بین گزار شگری پایداری و ارتباطات سیاسی تاثیر دارد." با اطمینان ۹۵ درصد مورد تایید قرار نمی گیرد.

بحث و نتیجه گیری

در مباحث مالی زمانی که سیاستمداران و حکومت داران وارد واحدهای تجاری می شوند از عنوانی به نام سرمایه داری و سرمایه گذاری رابطه ای استفاده می کنند واحدهای تجاری از جمله مدیران مالی تمایل زیادی برای برقراری ارتباط با سیاستمداران دارند این روابط در کوتاه مدت و بلندمدت دارای مزایایی برای شرکت ها خواهند بود مانند تخفیف در مالیات وام های دریافتی و تسهیلات از مؤسسات اعتباری

۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

می‌توان نام برد اما دولت‌ها بر اساس قرار دادن مزایای فوق نسبت به سود یا آورده‌ای که شرکت‌ها در قبال فعالیت‌ها به دست می‌آورند تصحیح می‌شود این‌گونه بافت‌ها و ارتباطات در اقتصاد جدید به عنوان اقتصاد مبتنی بر ارتباطات نیز گفته می‌شود در کشورهای پیشرفته اغلب این‌گونه روابط بسیار کمتر است زیرا اقتصاد آن‌ها به صورت اقتصاد آزاد محسوب می‌شود. در این تحقیق، ابتدا به بررسی آمار توصیفی متغیرهای پژوهش در غالب شاخص‌های پراکندگی و مرکزی و سپس به منظور بررسی مانایی بودن توزیع داده‌ها از آزمون لوین، لین و چو استفاده شد. همچنین جهت تشخیص عدم خودهمبستگی جملات خطا داده‌ها از آزمون پرسون استفاده شد. در نهایت به منظور بررسی هر یک از فرضیه‌ها از مدل‌های رگرسیونی استفاده گردید. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران به عنوان نمونه ۱۳۸ شرکت برای بازه زمانی بین ۱۳۹۶ الی ۱۴۰۱ تعیین شده است.

مطابقت	مؤلف	موضوعات	فرضیه
تایید	توتانان و همکاران (۲۰۲۲)	در تحقیقی به بررسی تأثیر گزارشگری پایداری بر ارتباطات سیاسی با تأکید بر نوسانات قیمت سهام در شرکت‌های ایتالیایی	۱) بین گزارشگری پایداری و ارتباطات سیاسی رابطه‌ای وجود دارد.
تایید	ایکینا و همکاران (۲۰۲۲)	در تحقیقی با عنوان بررسی رابطه بین فرآیندهای گزارش دهی پایداری و یادگیری و وجود روابط سیاسی در در داخل سازمان در کشور کره جنوبی	
رد	قنبری و همکاران (۱۴۰۰)	اثر ارتباطات سیاسی بر تعهد اخلاقی نسبت به گزارشگری پایداری: نقش فشار ذی نفعان و سازوکارهای حاکمیت شرکتی	
رد	توتانان و همکاران (۲۰۲۲)	در تحقیقی به بررسی تأثیر گزارشگری پایداری بر ارتباطات سیاسی با تأکید بر نوسانات قیمت سهام در شرکت‌های ایتالیایی	
			۲) نوسانات قیمت سهام بر رابطه بین گزارشگری پایداری و ارتباطات سیاسی تأثیر دارد.

۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰

MCII-conf.ir

رد	ژانگ و همکاران (۲۰۱۸)	آیا تعامل پایداری بر نوسانات بازده سهام بر روابط سیاسی واحدهای تجاری تأثیر می‌گذارد؟
رد	شهادی و همکاران (۱۴۰۱)	تأثیر شرایط نااطمینانی سیاسی بر نوسانات قیمت سهام و سودآوری (شواهدی از بورس اوراق بهادار تهران)

براساس نتایج حاصل از فرضیه‌های پژوهش پیشنهادی کاربردی در جهت بهبود عملکرد مالی برای سرمایه‌گذاران در بورس اوراق بهادار دارای اهمیت ویژه ای است، پیشنهادهای زیر ارائه می‌گردد:

الف) با توجه به پذیرش فرضیه اول پژوهش حاضر که بیانگر این است بین گزارشگری پایداری و ارتباطات سیاسی رابطه‌ای معنادار و مستقیم وجود دارد. برای تولید گزارش پایداری، سازمان‌ها باید یک چرخه گزارش دهی ایجاد نمایند. به این معنی که عملکرد پایداری آن‌ها به طور مستمر پایش شود. داده‌ها می‌توانند به طور منظم برای تصمیم سازان ارشد سازمان به منظور شکل‌دهی استراتژی و خط‌مشی‌ها و بهبود عملکرد آن فراهم شوند. از این رو، گزارش دهی پایداری یک منبع حیاتی برای مدیریت تغییر نسبت به یک اقتصاد جهانی پایدار است. منبعی که سودآوری بلندمدت را با رفتار اخلاقی، عدالت اجتماعی و مراقبت زیست‌محیطی ترکیب می‌کند. بدین صورت به مدیران مالی و اعضای هیئت مدیره پیشنهاد می‌شود در تعیین ساختار مالکیت واحدهای تجاری دقت لازم را به عمل آورند زیرا وجود مالکیت سیاسی در شرکت‌ها باعث از بین رفتن گزارشگری پایداری شرکت‌ها خواهد شد.

ب) با توجه به رد فرضیه دوم پژوهش حاضر که بیانگر این است نوسانات قیمت سهام بر رابطه بین گزارشگری پایداری و ارتباطات سیاسی تأثیر ندارد. با توجه به تغییرات محیط تجاری و سازمان‌ها در سده جاری، عمده توجه به مزیت‌های رقابتی شرکت‌ها تمرکز یافته است و کمتر به نگرش توسعه پایدار پرداخته می‌شود. معیارهای توسعه پایدار در اقتصاد جدید، بسیار متفاوت از معیارهای مالی متداول با تأکید بر سهامداران و یا ذی‌نفعان است و علاوه بر توجه به ارتباط بین شرکت‌ها و سهام‌داران، به ابعاد اجتماعی و محیطی فعالیت شرکت و آثار آن در آینده نیز تأکید دارد. به‌طور کلی، در نگرش توسعه پایدار، توجه هم‌زمان به سه بعد عملکرد اقتصادی، اجتماعی و محیطی مورد نظر است. از این رو پیشنهاد می‌شود سرمایه‌گذاران و سهامداران قبل از سرمایه‌گذاری نسبت به صورت‌های مالی گزارش‌دهی توسط مدیران مالی مطالعات میدانی انجام بدهند تا نسبت به گزارش‌های قابل اتکا، و شفاف نسبت به پایداری و به حداقل رساندن نوسانات قیمت سهام اقدام نمایند.

منابع

- اخترشناس. داریوش، خدای پور. احمد، پورحیدری. امید، (۱۳۹۹)، تدوین مدل عوامل مؤثر بر پایداری شرکتی در ایران، فصلنامه علمی مطالعات تجربی حسابداری مالی، سال ۱۶، شماره ۶۵، صص ۱۷۵-۲۰۱.
- پاشا چلندر، فرشته. (۱۴۰۱). بررسی رابطه بین ارتباطات سیاسی، اندازه و محافظه کاری در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، فصلنامه کنکاش مدیریت و حسابداری، دوره: ۲، شماره: ۴
- جامعی، رضا، لطفی جو، نشمین. (۱۴۰۰). تأثیر ارتباطات سیاسی بر اظهارنظر حسابرس با تأکید بر ویژگیهای بازار شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران، فصلنامه علمی دانشگاه فنی حرفه ای کارافن، شماره ۲، صص ۷۲-۵۵
- خدادادی زرنندینی، آمنه. (۱۳۹۹). بررسی تأثیر میزان گزارشگری پایداری بر کیفیت گزارشگری مالی شرکت ها، پایان نامه کارشناسی ارشد، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، موسسه آموزش عالی سارویه، صص ۵۶-۳۹
- شهدادی، خسرو، درینی، مریم. (۱۴۰۱). تأثیر شرایط نااطمینانی سیاسی بر نوسانات قیمت سهام و سودآوری (شواهدی از بورس اوراق بهادار تهران)، چشم انداز حسابداری و مدیریت دوره پنجم پاییز ۱۴۰۱ شماره ۶۵ (جلد ۲)
- ضیا، فرناز، وکیلی فرد، حمیدرضا، و فاطمه صراف. (۱۳۹۹). تأثیر گزارشگری پایداری بر کاهش عدم تقارن اطلاعاتی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، نشریه علمی حسابداری مدیریت، شماره ۳، صص ۵۶-۳۲
- قنبری، رمضان، خوزین، علی و آرش نادریان، مریم بخارائیان. (۱۴۰۰). اثر ارتباطات سیاسی بر تعهد اخلاقی نسبت به گزارشگری پایداری: نقش فشار ذی نفعان و سازوکارهای حاکمیت شرکتی، فصلنامه اخلاق در علوم فناوری، شماره ۱، صص ۳۸-۱۹
- مازندرانی، فاطمه. (۱۳۹۹). بررسی تأثیر تنوع جنسیتی هیئت مدیره بر گزارشگری پایداری شرکت، پایان نامه کارشناسی ارشد، وزارت علوم و تحقیقات و فناوری، موسسه آموزش عالی گلستان، صص ۷۳-۵۲

Anis .M ., Raida .C., Raida Chakrouni .(2017). Political connections, internal control and firm value: Evidence from, Journal of Accounting in Emerging Economies.pp 28(7), 421-519

Chalarce Totanan and Mohammad Iqbal Bakry and Nurlaela Mapparessa.(2022). Investigating the impact of sustainability reporting on political communication with an emphasis on stock price fluctuations. International Conference on Management Science and Engineering Management. Springer, Cham. pp. 1548-1558

Ikina L. Emmanuel. E. Ohiorenuan. J. (2022) in a research titled investigating the relationship between sustainability reporting processes and learning and the existence of political relations within the organization in South Korea, *Research Journal of Finance and Accounting*. ISSN 2222-1697 (Paper). Vol 3, No 6, 2022

Karep, N. Toppinen, A. Tuppara, A. Puumalainen, K. Hujala, M. (2019). Determinants of Sustainability Disclosure in the Global Forest Industry. *Electronic Journal of Business Ethics and Organization Studies*, Vol. 16, No. 1, pp. 3340

Li X., Qiao P. & Zhao L., CEO media exposure, political connection and Chinese firms' stock price synchronicity, *International Review of Economics and Finance* (2020), doi: 10.1016/j.iref.2020.08.006.

Naciti, V. (2021). Corporate governance and board of directors: the effect of a board composition on firm sustainability performance. *Journal of Cleaner Production*, 237, 1-18.

Investigating the impact of sustainability reporting on political communication with an emphasis on stock price fluctuations in Firms listed on the Tehran Stock Exchange

Solmaz Sabour*, Saeed Alipour**

*Solmaz Sabour: Master's student, Accounting Department, Ardabil Branch, Islamic Azad University, Ardabil, Iran.

Solmaz.Sabour@gmail.com

**Saeed Alipour: Assistant Professor, Accounting Department, Ardabil Branch, Islamic Azad University, Ardabil, Iran. (Corresponding Author)

Saeed.alipour@live.com

Abstract

In financial discussions, when politicians and rulers enter business units, they use a title called capitalism and relational investment. Business units, including financial managers, have a great desire to communicate with politicians. These relationships will have advantages for companies in the short and long term, such as discounts. Credit institutions can be mentioned in the tax on loans receivable and facilities, but the governments are corrected based on placing the above benefits in relation to the profit or income that companies get for their activities. This research, from the perspective of the research approach of the rationalistic type, from the purpose of the applied research, from the aspect of the nature of the research, from the review research, from the nature of the data, from the quantitative research, in terms of the method of research, from the correlational descriptive research, from In terms of the type of reasoning, it is deductive and inductive, in terms of time, it is part of retrospective research, in terms of the duration of the research, it is cross-sectional research, and in terms of the method of collecting information, it is of library and field research. The statistical population of the current research is the companies admitted to the Tehran Stock Exchange and the Tehran Stock Exchange, after removing the restrictions, 138 companies were selected as a statistical sample. The period under investigation is between 2018 and 2023. In financial discussions, when politicians and rulers enter business units, they use a title called capitalism and relational investment. Business units, including financial managers, have a great desire to communicate with politicians. The results of the test of the first hypothesis of the research show that there is a significant and direct relationship between sustainability reporting and political communication. Also, the results of the second test of the research show that stock price fluctuations do not affect the relationship between sustainability reporting and political communication.

Keywords: Sustainability reporting, Political communication, Stock price fluctuations